

23 maart 2012

De Klachtencommissie voor seksueel misbruik in de R.-K. Kerk van de Stichting Beheer & Toezicht i.z. Seksueel Misbruik in de R.-K. Kerk in Nederland (rechtsopvolger van de Beoordelings- en Adviescommissie van de kerkelijke rechtspersoon Hulp en Recht), verder ook: de Klachtencommissie, geeft op grond van de Procedure bij klachten van seksueel misbruik (verder ook: de Procedure) het volgende advies inzake de klacht van:

[naam],
geboren op [datum],
wonende te [plaats],
hierna te noemen: klaagster,
juridisch adviseur: mr.M.L.J. Bomers, advocaat te Nijmegen,

tegen:

wijlen [naam],
overleden op [datum],
de persoon over wie geklaagd wordt,
hierna ook te noemen: aangeklaagde,
tijdens zijn leven (onder meer) kapelaan in de parochie [naam] te
[plaats].

1. De procedure

Het klagschrift is door de griffie van de Klachtencommissie ontvangen op 28 september 2011. Op 28 december 2011 is bij de griffie een inhoudelijke reactie op het klagschrift ingekomen van [naam], bisschop van Rotterdam.

Op 23 februari 2012 heeft te Utrecht een zitting van de Klachtencommissie achter gesloten deuren plaatsgevonden, waarbij de Klachtencommissie was samengesteld uit de onder aan dit advies te noemen leden.

Klaagster is verschenen. Zij heeft haar standpunt toegelicht. Zij werd bijgestaan door haar juridisch adviseur mevrouw mr. Bomers voornoemd.

Namens het Bisdom is verschenen [naam], vicaris generaal.

2. De klacht

2.1 Toen klaagster 10 jaar oud was, was haar lidmaatschap van de padvinders/scouting overgegaan van de Kabouters naar de Gidsen. De bijeenkomsten van de gidsen werden gehouden op de eerste verdieping van de katholieke jongensschool [naam] in [plaats]. Ongeveer één keer per twee weken was [aangeklaagde] ook bij die bijeenkomsten aanwezig. Klaagster kwam altijd hard rennend te laat omdat zij eerst nog thuis moest schoonmaken. In 1958, eind mei, begin juni/juli, klaagster was toen 10 jaar oud en nog niet zo lang bij de gidsen, liep zij op weg naar de gidsen de smalle trap op naar boven. Op de vierde tree stond [aangeklaagde] haar op te wachten. Zij was erg klein van stuk, de kapelaan een lange man. Met gespreide benen versperde hij haar de weg. Hij greep haar meteen in haar kruis en betastte haar in haar onderbroek ruw aan haar geslacht. Vervolgens ging hij naar beneden en

beneden en verliet het gebouw. Klaagster ging vervolgens compleet verbouwereed naar boven naar de Gidsen en probeerde net te doen of er niets gebeurd was. Zij voelde zich gekwetst, vernederd, gepakt. Dit heeft zich gedurende een periode van ongeveer een half jaar één keer per twee weken herhaald. Klaagster kon thuis niet vertellen wat er aan de hand was. Zij wilde van de Gidsen af maar dat mocht niet van haar ouders. Eind 1958 heeft zij in de jongensschool een deur opengemaakt die niet mocht worden geopend en toen werd ze voor straf van de scouting weggestuurd, waardoor een einde kwam aan het misbruik.

2.2 Vanaf het moment van seksueel misbruik ging het niet goed met klaagster. Dit is ondermeer zichtbaar op het overgelegde schoolrapport, waarop de cijfers drastisch omlaag zijn gegaan na de aanvang van het misbruik. Thuis en op school werd klaagster opstandig, dwars en onverschillig. Ook had zij last van concentratieproblemen. Zij komt uit een -mede door druk van de plaatselijke pastoor- zeer groot gezin. Zij kon haar verhaal niet kwijt omdat de kerk heilig was voor haar ouders. Naar haar zeggen was haar vader verslaafd aan de alcohol en de kerk. Hij kon bijzonder boos worden als klaagster niet deed wat van haar werd verlangd, zelfs zo dat hij haar met een mes is achterna gekomen. Na ongeveer 2,5 jaar waren de ergste concentratieproblemen over. Zij heeft daarna nog een veelbewogen jeugd gekend. Klaagster is in 1972 gehuwd. Zij heeft in de eerste jaren van haar huwelijk veel nachtmeries over haar jeugd gehad. Het duurde 9 jaar voor ze kinderen kon krijgen. Zij heeft vele jaren therapie gehad en is onlangs gescheiden. Zij heeft op een gegeven moment onder strikte geheimhouding aan haar –inmiddels overleden – oudste zus verteld over het misbruik. Pas recent heeft zij de rest van de familie over het misbruik verteld.

2.3 Het doel van de klacht is dat klaagster in haar recht wil worden hersteld door middel van erkenning van het haar aangedaan leed en excuses van de zijde van het Bisdom Rotterdam.

3. Het verweer

Aangeklaagde is overleden en kan geen weerwoord geven. De Bisschop heeft in zijn reactie gesteld dat onderzoek is verricht naar de levensloop van aangeklaagde. In de betreffende periode was hij inderdaad werkzaam als kapelaan in de parochie [naam] in [plaats]. Hij concludeert dat geen aanwijzingen zijn gevonden voor een mogelijk seksueel misbruik maar dat hij ook geen reden heeft om aan te nemen dat klaagster onwaarheid spreekt, te meer daar er steunbewijs is in de vorm van een andere klacht betreffende seksueel misbruik door aangeklaagde. Aangeklaagde was lijdende aan multiple sclerose, is vervroegd met emeritaat gegaan en in [jaar] overleden.

Ter zitting is verduidelijkt dat aangeklaagde herhaaldelijk is overgeplaatst. De reden daarvan was dat aangeklaagde zich vanwege zijn ziekte moeilijk staande kon houden en niet makkelijk was in de omgang.

4. De beoordeling

4.1 Van toepassing is de Procedure bij klachten van seksueel misbruik (verder: de Procedure). Volgens artikel 2.1 van de Procedure moet onder seksueel misbruik worden verstaan iedere gedraging waarbij een ander onder dwang of in een afhankelijkheids situatie seksuele handelingen moet uitvoeren of ondergaan, dan wel seksueel getinte toenaderingen of uitlatingen in welke vorm dan ook moet dulden, waardoor de geestelijke en/of lichamelijke integriteit wordt geschonden. Onder dwang kan onder meer begrepen worden: fysiek geweld of de dreiging daarmee, psychische druk, intimidatie en/of chantage.

4.2 Niet ter discussie staat dat de door klaagster gestelde feiten moeten worden gekwalificeerd als seksueel misbruik in de zin van artikel 2.1 van de Procedure.

4.3 Er zijn ruim vijftig jaar verstreken sedert de feiten die klaagster aangeklaagde verwijt zich hebben afgespeeld. Alleen al door het overlijden van aangeklaagde zijn deze feiten niet meer in detail te onderzoeken. Wel is voor de Klachtencommissie aannemelijk geworden dat de gebeurtenissen die klaagster schetst, hebben plaatsgevonden.

Klaagster is toen zij ongeveer 10 jaar oud was gedurende ongeveer een half jaar éénmaal in de twee weken door aangeklaagde in haar kruis gegrepen en in haar onderbroek ruw aan haar geslacht betast.

De Klachtencommissie is hiervan overtuigd geraakt door de authentieke wijze waarop en de details waarmee klaagster haar verhaal heeft verteld. Daarnaast blijkt ook uit de verklaring van [naam] van seksueel misbruik in dezelfde periode door aangeklaagde.

4.4 Het heeft geen betoog dat het seksueel misbruik door aangeklaagde met gebruikmaking van misbruik van gezag en in een afhankelijkheids situatie hoogst kwalijk is geweest. Klaagster was ten tijde van de aanvang van het misbruik pas 10 jaar oud. Aangeklaagde was voor haar een persoon met macht en gezag.

4.5 Gelet op het feit dat aangeklaagde is overleden kunnen tegen hem geen maatregelen meer worden genomen. Daarom zal de Klachtencommissie zich bij haar advisering richten op de vermindering van het leed dat klaagster is aangedaan. [Vicaris generaal] heeft daartoe een eerste stap gedaan door ter zitting namens het Bisdom het leed te erkennen en oprecht spijt te betuigen.

5. Het advies

De Klachtencommissie adviseert de Bisschop van Rotterdam de klacht gegrond te verklaren en zich in te zetten voor verdere vermindering van het leed van klaagster.

Dit advies is vastgesteld op 23 maart 2012 door mr. P.A.M. Hendriks, voorzitter, prof.dr. H.B.M. van de Wiel en W.A.M.C. Mol, leden, bijgestaan door drs. M.G.M. van Rinjstra, griffier, en is ondertekend door de voorzitter.

Op grond van art. 16.4 van de Procedure wordt dit advies binnen twee weken nadat het is vastgesteld bij aangetekend schrijven aan de Bisschop van Rotterdam en aan klaagster verzonden.

Op grond van art. 18.1 van de Procedure stelt de Bisschop binnen dertig dagen na ontvangst van dit advies klaagster schriftelijk en gemotiveerd op de hoogte van de beslissing die hij naar aanleiding van dit advies geeft genomen.

Op grond van art. 18.2 van de Procedure geeft de Bisschop daarbij de mogelijkheden van bezwaar en beroep aan.

Op grond van art. 18.3 van de Procedure ontvangt de Klachtencommissie een afschrift van de beslissing van de Bisschop.